

LEGE
cu privire la asistența juridică garantată de stat

nr. 198-XVI din 26.07.2007

Monitorul Oficial nr.157-160/614 din 05.10.2007

* * *

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

[Articolul 1.](#) Obiectul legii

[Articolul 2.](#) Noțiuni principale

[Articolul 3.](#) Tipurile de asistență juridică garantată de stat

[Articolul 4.](#) Principiile asistenței juridice garantate de stat

[Articolul 5.](#) Garanțiile statului

[Articolul 6.](#) Persoanele care au dreptul la asistență juridică garantată de stat

[Articolul 7.](#) Formele de asistență juridică garantată de stat

Capitolul II
ADMINISTRAREA PROCESULUI DE ACORDARE A
ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

[Articolul 8.](#) Organele de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat

[Articolul 9.](#) Funcțiile Ministerului Justiției în domeniul asistenței juridice garantate de stat

[Articolul 10.](#) Funcțiile Uniunii Avocaților din Republica Moldova în domeniul asistenței juridice garantate de stat

[Articolul 10¹.](#) Funcțiile Consiliului de Mediere în domeniul asistenței juridice garantate de stat

[Articolul 11.](#) Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

[Articolul 12.](#) Competența Consiliului Național

[Articolul 13.](#) Ședințele Consiliului Național

[Articolul 13¹.](#) Directorul executiv

[Articolul 14.](#) Oficiile teritoriale ale Consiliului Național

Capitolul III
ASISTENȚA JURIDICĂ PRIMARĂ

[Articolul 15.](#) Asistența juridică primară

[Articolul 16.](#) Para-juriști

[Articolul 17.](#) Acordarea de asistență juridică primară de către asociațiile obștești

[Articolul 18.](#) Modul de acordare a asistenței juridice primare

Capitolul IV
ASISTENȚA JURIDICĂ CALIFICATĂ

Secțiunea 1

Criteriile de acordare a asistenței juridice calificate

- [Articolul 19.](#) Persoanele care au dreptul la asistență juridică calificată
- [Articolul 20.](#) Acordarea asistenței juridice calificate indiferent de nivelul veniturilor
- [Articolul 21.](#) Acordarea asistenței juridice calificate în dependență de nivelul veniturilor
- [Articolul 22.](#) Asistența juridică calificată gratuită parțial
- [Articolul 23.](#) Restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice calificate
- [Articolul 23¹.](#) Modalitatea de recuperare a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat
- [Articolul 24.](#) Temeiurile refuzului de acordare a asistenței juridice calificate

Secțiunea a 2-a

Modul de acordare a asistenței juridice calificate

- [Articolul 25.](#) Cererea de acordare a asistenței juridice calificate
- [Articolul 26.](#) Înaintarea cererii sau solicitării de acordare a asistenței juridice calificate
- [Articolul 27.](#) Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate
- [Articolul 28.](#) Asistența juridică de urgență

Secțiunea a 3-a

Subiecții autorizați să acorde asistență juridică calificată

- [Articolul 29.](#) Acordarea de către avocați a asistenței juridice calificate
- [Articolul 30.](#) Avocatul public
- [Articolul 31.](#) Avocatul care acordă asistență juridică la cerere
- [Articolul 31¹.](#) Avocatul desemnat de oficiul teritorial
- [Articolul 32.](#) Remunerarea pentru acordarea asistenței juridice calificate
- [Articolul 33.](#) Lista avocaților
- [Articolul 34.](#) Registrul serviciilor acordate și dărilor de seamă
- [Articolul 35.](#) Acordarea asistenței juridice calificate de către asociațiile obștești
- [Articolul 36.](#) Asigurarea calității asistenței juridice calificate

Capitolul IV¹

MEDIEREA GARANTATĂ DE STAT

Secțiunea 1

Criteriile de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

- [Articolul 36¹.](#) Condițiile de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat
- [Articolul 36².](#) Calcularea venitului solicitantului serviciilor de mediere garantată de stat

Secțiunea a 2-a

Modul de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

- [Articolul 36³.](#) Persoanele care pot solicita acordarea serviciilor de mediere garantată de stat
- [Articolul 36⁴.](#) Cererea de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat
- [Articolul 36⁵.](#) Înaintarea cererii de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat
- [Articolul 36⁶.](#) Decizia privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat
- [Articolul 36⁷.](#) Temeiurile refuzului în acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

[Articolul 36⁸](#). Recuperarea cheltuielilor pentru acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

Secțiunea a 3-a

Subiecții autorizați să acorde servicii de mediere garantată de stat

[Articolul 36⁹](#). Mediatorul care acordă servicii de mediere garantată de stat

[Articolul 36¹⁰](#). Lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat

[Articolul 36¹¹](#). Remunerarea pentru acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

[Articolul 36¹²](#). Dosarul și registrul cauzei de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

[Articolul 36¹³](#). Asigurarea calității serviciilor de mediere garantată de stat

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

[Articolul 37](#). Dispoziții finale și tranzitorii

Notă: În cuprinsul legii, cuvintele „și Barourile”, la orice formă gramaticală, se exclud, conform Legii nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024

Notă: În cuprinsul legii, sintagma „Baroul Avocaților”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Uniunea Avocaților din Republica Moldova și Barourile” la forma gramaticală corespunzătoare, conform Legii nr.298 din 27.10.2022, în vigoare 25.11.2022

Avînd în vedere necesitatea protejării dreptului la un proces echitabil, stabilit de articolul 6 din [Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#), inclusiv necesitatea asigurării accesului liber și egal la asistență juridică, prin organizarea și acordarea de asistență juridică garantată de stat, prin diminuarea impedimentelor economico-financiare din realizarea accesului la justiție,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege reglementează condițiile, volumul și modul de acordare a asistenței juridice garantate de stat întru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, intereselor lui legitime.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

asistență juridică garantată de stat – acordare a serviciilor juridice și a serviciilor de mediere prevăzute în prezenta lege din contul mijloacelor destinate acordării unor astfel de servicii persoanelor care nu dispun de suficiente mijloace financiare pentru plata lor și care întrunesc condițiile stipulate în prezenta lege;

asistență juridică primară – furnizare de informații privind sistemul de drept al Republicii Moldova, privind actele normative în vigoare, drepturile și obligațiile subiecților de drept, privind modalitatea de realizare și de valorificare a drepturilor pe cale judiciară și extrajudiciară; acordare de consultanță în probleme juridice; acordare de asistență în vederea întocmirii actelor juridice; acordare a altor forme de asistență, care nu intră în categoria de asistență juridică calificată;

asistență juridică calificată – acordare a serviciilor juridice de consultanță, reprezentare și/sau

apărare în organele de urmărire penală, în instanțele judecătorești pe cauze penale, contravenționale, civile sau de contencios administrativ, reprezentare în fața autorităților administrației publice;

avocat public – persoană avînd dreptul de a desfășura activitate de avocat în condițiile [Legii cu privire la avocatură](#), admis în baza unor criterii de selectare să acorde gratuit sau parțial gratuit asistență juridică calificată din contul mijloacelor destinate acordării asistenței juridice garantate de stat;

mediere garantată de stat – servicii de mediere gratuită, acordate în conformitate cu prezenta lege și cu [Legea nr.137/2015](#) cu privire la mediere în cauzele penale, contravenționale și civile;

para-jurist – persoană care se bucură de o înaltă stimă din partea comunității locale, avînd, de regulă, studii juridice incomplete sau studii superioare complete, care nu practică activitate de avocat și care, după o instruire specială, este calificat să acorde asistență juridică primară membrilor comunității din contul mijloacelor destinate acordării de asistență juridică garantată de stat, conform unui regulament referitor la statutul și la calificarea para-juriștilor.

[Art.2 modificat prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

[Art.2 completat prin Legea nr.298 din 27.10.2022, în vigoare 25.11.2022]

Articolul 3. Tipurile de asistență juridică garantată de stat

În condițiile prezentei legi, persoanele autorizate acordă următoarele tipuri de asistență juridică garantată de stat:

- a) asistență juridică primară;
- b) asistență juridică calificată;
- c) mediere garantată de stat.

[Art.3 completat prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

Articolul 4. Principiile asistenței juridice garantate de stat

Asistența juridică garantată de stat se acordă pe principiul:

- a) egalității în drepturi a tuturor persoanelor care beneficiază de ea;
- b) competenței profesionale a persoanelor care o acordă;
- c) calității, eficienței și economicității serviciilor acordate;
- d) confidențialității;
- e) inadmisibilității conflictului de interese.

Articolul 5. Garanțiile statului

Pentru realizarea principiului liberului acces la asistență juridică, statul asigură organizarea și funcționarea instituțiilor responsabile de acordarea asistenței juridice garantate de stat și alocă mijloacele bugetare necesare retribuirii serviciilor juridice prestate în conformitate cu prezenta lege.

[Art.5 modificat prin [Legea nr.172 din 27.07.2018](#), în vigoare 24.08.2018]

Articolul 6. Persoanele care au dreptul la asistență juridică garantată de stat

(1) Se acordă asistență juridică garantată de stat cetățenilor Republicii Moldova în limitele stabilite de prezenta lege.

(2) Cetățenii străini și apatrizii beneficiază de asistență juridică garantată de stat, în conformitate cu prezenta lege, în procedurile sau în cauzele ce țin de competența autorităților administrației publice și a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova.

(3) Persoanele juridice înregistrate în Republica Moldova pot beneficia de asistență juridică garantată de stat în conformitate cu Codul de procedură penală al Republicii Moldova și prezenta lege.

[Art.6 completat prin [Legea nr.1 din 06.02.2020](#), în vigoare 07.04.2020]

Articolul 7. Formele de asistență juridică garantată de stat

Se acordă asistență juridică garantată de stat prin:

- a) furnizare de informații, prin consultații și explicații în probleme juridice;
- b) întocmire de acte juridice;

- c) reprezentare în fața autorităților administrației publice;
- d) apărare a intereselor bănuțitului, învinutului, inculpatului în proces penal;
- e) apărare și reprezentare a intereselor condamnatului;
- e¹) apărare și reprezentare a intereselor copiilor victime ale infracțiunilor, precum și victimelor violenței în familie;
- f) apărare a intereselor persoanei în cadrul procedurii pe cauze contravenționale;
- g) apărare și reprezentare a intereselor persoanei în cadrul procesului civil;
- h) apărare și reprezentare a intereselor persoanei în procedura administrativă și cea de contencios administrativ;
- i) mediere în cauzele penale, contravenționale și civile.

[Art.7 completat prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

[Art.7 modificat prin Legea nr.155 din 15.07.2022, în vigoare 05.09.2022]

[Art.7 completat prin [Legea nr.196 din 28.07.2016](#), în vigoare 16.09.2016]

[Art.7 completat prin [Legea nr.196 din 12.07.2013](#), în vigoare 02.08.2013]

Capitolul II

ADMINISTRAREA PROCESULUI DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

Articolul 8. Organele de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat

Sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat este administrat de:

- a) Ministerul Justiției;
- b) Uniunea Avocaților din Republica Moldova;
- b¹) Consiliul de Mediere;
- c) Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și oficiile lui teritoriale.

[Art.8 completat prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

Articolul 9. Funcțiile Ministerului Justiției în domeniul asistenței juridice garantate de stat

Ministerul Justiției exercită următoarele funcții în domeniul asistenței juridice garantate de stat:

- a) elaborează politica de stat în domeniul asistenței juridice garantate de stat;
- b) elaborează proiecte de acte normative în domeniul asistenței juridice garantate de stat;
- c) monitorizează procesul de implementare a normelor în domeniul asistenței juridice garantate de stat și procesul de evaluare a calității acestei asistențe;
- d) elaborează și prezintă Ministerului Finanțelor proiectul bugetului acordării de asistență juridică garantată de stat;
- e) exercită alte funcții, stabilite de prezenta lege.

Articolul 10. Funcțiile Uniunii Avocaților din Republica Moldova în domeniul asistenței juridice garantate de stat

Uniunea Avocaților din Republica Moldova exercită următoarele funcții în domeniul asistenței juridice garantate de stat:

- a) participă la elaborarea criteriilor de selectare a avocaților care să acorde asistență juridică calificată;
- b) participă la stabilirea criteriilor de evaluare a calității asistenței juridice calificate;
- c) participă la monitorizarea activității avocaților care acordă asistență juridică calificată;
- d) aplică sancțiuni disciplinare avocaților, în condițiile [Legii cu privire la avocatură](#) și ale prezentei legi;
- e) exercită alte funcții, stabilite de prezenta lege.

[Art.10 modificat prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

Articolul 10¹. Funcțiile Consiliului de Mediere în domeniul asistenței juridice garantate de stat

Consiliul de Mediere exercită următoarele funcții în domeniul asistenței juridice garantate de stat:

- a) participă la stabilirea criteriilor de evaluare a calității serviciilor de mediere garantată de stat;
- b) participă la monitorizarea activității mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat;

- c) aplică sancțiuni disciplinare mediatorilor în condițiile [Legii nr.137/2015](#) cu privire la mediere;
- d) exercită alte funcții stabilite de prezenta lege.

[Art.10¹ introdus prin [Legea nr.395 din 15.12.2023](#), în vigoare 29.06.2024]

Articolul 11. Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

(1) Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (denumit în continuare *Consiliu Național*) este un organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, format din 9 membri, instituit pentru administrarea procesului de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

(2) Din componența Consiliului Național fac parte: 2 membri desemnați de Ministerul Justiției, 2 membri desemnați de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, 2 membri desemnați de Consiliul de Mediere, un membru desemnat de Ministerul Finanțelor, un membru desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii și un membru din partea asociațiilor obștești sau a mediului academic.

(3) În calitate de membru al Consiliului Național poate fi desemnată persoana licențiată în drept sau în economie (pentru membrul desemnat de Ministerul Finanțelor) ori care are atestat de mediator (pentru membrii desemnați de Consiliul de Mediere), cu experiență de 5 ani în domeniu, care se bucură de un înalt respect din partea societății. Mandatul de membru al Consiliului Național este de 4 ani.

(4) Calitatea de membru al Consiliului Național încetează la expirare a mandatului, la cerere sau în caz de deces. Membrul Consiliului Național poate fi revocat, de organul care l-a desemnat, în circumstanțe care exclud posibilitatea executării mandatului sau la cererea consiliului adoptată cu votul a două treimi din numărul membrilor, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor. Noul membru al Consiliului Național exercită funcțiile membrului revocat pînă la expirarea mandatului acestuia.

(5) Președintele Consiliului Național este ales prin vot secret, dintre membrii acestuia, pe durata mandatului și poate fi revocat la cererea unei treimi din numărul membrilor. Hotărîrea de revocare a președintelui Consiliului Național se adoptă cu votul secret a două treimi din numărul membrilor.

(6) Hotărîrile Consiliului Național sînt obligatorii pentru toate oficiile lui teritoriale, pentru avocații și mediatorii care acordă asistență juridică garantată de stat și pentru para-juriști.

(7) Regulamentul Consiliului Național se aprobă de Ministerul Justiției.

(7¹) Funcționarea Consiliului Național este asigurată de aparatul administrativ, din care fac parte directorul executiv al Consiliului Național (denumit în continuare *director executiv*) și alți angajați. Regulamentul de activitate al aparatului administrativ se aprobă de către Consiliul Național.

(8) Asistența tehnico-materială a Consiliului Național este asigurată de Ministerul Justiției de la bugetul de stat și din alte surse neinterzise de lege.

[Art.11 modificat prin [Legea nr.395 din 15.12.2023](#), în vigoare 29.12.2023]

[Art.11 modificat prin [Legea nr.298 din 27.10.2022](#), în vigoare 25.11.2022]

[Art.11 modificat prin [Legea nr.112 din 18.05.2012](#), în vigoare 20.07.2012]

Articolul 12. Competența Consiliului Național

(1) Consiliul Național are următoarele sarcini:

- a) realizarea politicii în domeniul asistenței juridice garantate de stat;
- b) asigurarea instruirii inițiale și continue, inclusiv prin intermediul Institutului Național al Justiției, a persoanelor antrenate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- c) analiza practicii de implementare a prezentei legi și adoptarea de recomandări în vederea aplicării ei uniforme;
- d) ținerea registrului național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat;
- e) asigurarea funcționării aparatului administrativ și a oficiilor sale teritoriale;
- f) aprobarea raportului anual de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de

stat și prezentarea lui Ministerului Justiției, Guvernului și Parlamentului;

g) prezentarea către Ministerul Justiției a raportului trimestrial privind utilizarea mijloacelor financiare alocate pentru acordarea de asistență juridică garantată de stat;

h) colaborarea cu organizații străine, cu organizații internaționale și cu asociații obștești care activează în domeniul asistenței juridice garantate de stat;

i) asigurarea implementării modelelor-pilot de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

(2) Întru realizarea sarcinilor sale, Consiliul Național exercită următoarele funcții principale:

a) conduce procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;

b) prezintă Ministerului Justiției propuneri privind cheltuielile de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru a fi incluse în bugetul de stat;

c) exercită controlul asupra administrării mijloacelor bugetare alocate pentru acordarea de asistență juridică garantată de stat;

d) stabilește modul de desfășurare a concursurilor de selectare a coordonatorilor oficiilor teritoriale și organizează astfel de concursuri;

d¹) stabilește modul de desfășurare a concursului pentru selectarea candidatului la funcția de director executiv, organizează acest concurs, numește și eliberează din funcție directorul executiv;

e) elaborează metodologia de calcul al venitului, determină nivelul lui care permite acordarea asistenței juridice calificate și le propune Guvernului spre aprobare;

f) aprobă formele actelor de obținere și de acordare a asistenței juridice garantate de stat, stabilite de prezenta lege;

g) aprobă criteriile de selectare a avocaților pentru acordarea asistenței juridice calificate, în coordonare cu Uniunea Avocaților din Republica Moldova;

h) stabilește modul de desfășurare a concursurilor de selectare a avocaților care să acorde asistență juridică calificată;

i) stabilește modul și condițiile de remunerare a persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat;

j) stabilește și revizuieste periodic standardele de activitate și de perfecționare profesională a avocaților, para-juriștilor, altor categorii de persoane care acordă asistență juridică garantată de stat;

k) stabilește, în coordonare cu Uniunea Avocaților din Republica Moldova, criteriile de evaluare a calității asistenței juridice calificate;

k¹) stabilește, în coordonare cu Consiliul de Mediere, criteriile de evaluare a calității serviciilor de mediere garantată de stat;

l) monitorizează procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat, precum și procesul de evaluare a calității acesteia;

m) analizează informații despre asistența juridică acordată și examinează propuneri de îmbunătățire a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

(3) Consiliul Național poate îndeplini și alte funcții în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative din domeniul asistenței juridice garantate de stat.

[Art.12 modificat prin [Legea nr.395 din 15.12.2023](#), în vigoare 29.06.2024]

[Art.12 modificat prin [Legea nr.112 din 18.05.2012](#), în vigoare 20.07.2012]

Articolul 13. Ședințele Consiliului Național

(1) Consiliul Național se convoacă în ședințe ordinare o dată în trimestru.

(2) Consiliul Național se convoacă în ședințe extraordinare la cererea președintelui său, a ministrului justiției sau a cel puțin 3 membri ai săi.

(3) Ședința Consiliului Național este prezidată de președinte. În cazul absenței președintelui, ședința este prezidată de un membru desemnat de acesta sau, după caz, de un membru ales la ședință.

(4) Ședința Consiliului Național este deliberativă dacă la ea sînt prezenți majoritatea membrilor lui.

(5) Hotărârile Consiliului Național se adoptă cu votul majorității membrilor lui, se semnează de președintele și de secretarul ședinței și se publică pe pagina web a consiliului.

(6) Lucrările ședinței Consiliului Național sînt consemnate în proces-verbal, semnat de membrii

prezenți la ea.

Articolul 13¹. Directorul executiv

(1) Directorul executiv se numește în funcție de către Consiliul Național, prin concurs de angajare, pe o perioadă de 5 ani. Modul de selectare a candidaților la funcția de director executiv și procedura de desfășurare a concursului se stabilesc de Consiliul Național.

(2) Activitatea directorului executiv încetează la expirarea mandatului, la cerere sau în caz de deces. Directorul executiv poate fi eliberat din funcție de către Consiliul Național în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor, al constatării calificării lui insuficiente sau al comiterii sistematice de abateri disciplinare.

(3) Directorul executiv asigură funcționarea aparatului administrativ al Consiliului Național și are următoarele atribuții principale:

a) asigură activitatea Consiliului Național și exercită controlul asupra funcționării sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat;

b) realizează evaluarea calității asistenței juridice garantate de stat, acordată de persoanele autorizate, în modul stabilit de prezenta lege;

c) administrează mijloacele bugetare alocate pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;

d) evaluează costurile, planifică cheltuielile de acordare a asistenței juridice garantate de stat și le prezintă Consiliului Național spre aprobare;

e) întocmește raportul anual de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat și îl prezintă Consiliului Național spre aprobare;

f) asigură desfășurarea concursului de selectare a coordonatorilor oficiilor teritoriale ale Consiliului Național și prezintă rezultatele acestui concurs Consiliului Național spre aprobare;

g) încheie, în numele Consiliului Național, contracte individuale de muncă cu candidații selectați pentru funcția de coordonator al oficiului teritorial;

h) asigură desfășurarea concursului de selectare a avocaților care să acorde asistență juridică garantată de stat și prezintă rezultatele acestui concurs Consiliului Național spre aprobare;

i) asigură remunerarea persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat, în modul prevăzut de prezenta lege;

j) elaborează formele actelor de obținere și de acordare a asistenței juridice garantate de stat, stabilite de prezenta lege, și le prezintă Consiliului Național spre aprobare;

k) elaborează formele rapoartelor privind utilizarea mijloacelor financiare alocate pentru acordarea de asistență juridică garantată de stat și le prezintă Consiliului Național spre aprobare;

l) elaborează propuneri privind standardele de activitate și de perfecționare profesională a avocaților, parajuriștilor, altor categorii de persoane care acordă asistență juridică garantată de stat;

m) elaborează propuneri privind modul de analiză a criteriilor și a condițiilor de acordare a asistenței juridice garantate de stat și le prezintă Consiliului Național spre aprobare;

n) examinează plîngerile parvenite de la beneficiarii de asistență juridică garantată de stat și de la alte instituții interesate, precum și refuzurile de acordare a unei astfel de asistențe, și prezintă periodic Consiliului Național rapoarte privind aceste examinări;

o) generalizează practica de implementare a prezentei legi și elaborează recomandări în vederea aplicării ei uniforme;

p) colectează de la oficiile teritoriale date statistice referitor la necesitățile de asistență juridică garantată de stat, le analizează și prezintă în baza lor propuneri de perfecționare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat;

q) elaborează regulamentul de activitate al aparatului administrativ și îl prezintă Consiliului Național spre aprobare;

r) asigură mediatizarea activității Consiliului Național prin publicare de informații de interes public pe pagina web a Consiliului Național.

(4) Angajații aparatului administrativ al Consiliului Național asigură activitatea de secretariat a Consiliului Național.

(5) În lipsa directorului executiv, Consiliul Național poate desemna o altă persoană care să asigure îndeplinirea funcțiilor acestuia în perioada absenței.

(6) Salarizarea directorului executiv și a personalului din cadrul aparatului administrativ se efectuează din mijloacele destinate asistenței juridice garantate de stat.

[Art. 13¹ modificat prin [Legea nr.395 din 15.12.2023](#), în vigoare 29.06.2024]

[Art. 13¹ modificat prin [Legea nr.298 din 27.10.2022](#), în vigoare 25.11.2022]

[Art. 13¹ introdus prin [Legea nr.112 din 18.05.2012](#), în vigoare 20.07.2012]

Articolul 14. Oficiile teritoriale ale Consiliului Național

(1) Oficiile teritoriale ale Consiliului Național (denumite în continuare *oficii teritoriale*) sînt persoane juridice de drept public și funcționează în orașele (municipiile) de reședință a curților de apel.

(2) Oficiile teritoriale asigură acordarea de asistență juridică garantată de stat în raza de activitate a curții de apel, prin exercitarea următoarelor funcții:

a) organizarea acordării de asistență juridică garantată de stat; încheierea de contracte cu avocații și mediatorii din listele celor care acordă asistență juridică garantată de stat;

b) examinarea cererilor și documentelor prezentate de solicitanții de asistență juridică garantată de stat, decderea asupra acordării unei astfel de asistențe;

c) numirea avocaților care să acorde asistență juridică calificată, inclusiv asistență juridică de urgență; încheierea de contracte de colaborare cu para-juriștii și cu asociațiile obștești care acordă asistență juridică garantată de stat;

c¹) numirea mediatorilor care să acorde servicii de mediere garantată de stat;

d) colectarea de date statistice referitor la necesitățile de asistență juridică garantată de stat și la nivelul lor de acoperire în teritoriu;

d¹) reprezentarea intereselor statului în procesele ce țin de contestarea deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;

d²) solicitarea intentării procedurii de executare silită a deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;

e) îndeplinirea altor funcții, în conformitate cu prezenta lege.

(3) Oficiile teritoriale prezintă trimestrial Consiliului Național raport de activitate.

(4) Lucrul de asigurare a acordării asistenței juridice calificate și a serviciilor de mediere garantată de stat este efectuat nemijlocit de coordonatorul oficiului teritorial, selectat și desemnat de Consiliul Național prin concurs, organizat în modul stabilit.

(5) Coordonatorul oficiului teritorial activează în bază de contract, în care sînt stipulate drepturile și obligațiile lui, modul de activitate.

(5¹) Coordonatorii oficiilor teritoriale au dreptul să solicite și să primească gratuit, în regim online, din partea autorităților administrației publice centrale și locale, a instituțiilor posesoare de registre de stat informația necesară pentru verificarea veniturilor solicitanților de asistență juridică garantată de stat. Condițiile de accesare a informației menționate vor fi stabilite prin acordurile încheiate între oficiile teritoriale ale Consiliului Național și posesorul registrului de stat, conform legislației cu privire la registre și protecția datelor cu caracter personal. Coordonatorii oficiilor teritoriale pot solicita eliberarea informației din registrele de stat și pe suport de hîrtie. În acest caz, posesorul de registru de stat va putea încasa plata pentru eliberarea informației în condițiile stabilite de lege.

(6) Consiliul Național notifică instanțele judecătorești, organele de urmărire penală și alte autorități interesate despre desemnarea coordonatorilor.

(7) Guvernul, în comun cu autoritățile administrației publice locale, asigură oficiile teritoriale cu localurile necesare activității lor.

(8) În cadrul oficiului teritorial, activează un coordonator și personal administrativ. Regulamentul funcționării oficiilor teritoriale se aprobă de Consiliul Național, iar limita numerică a personalului, de Ministerul Justiției.

(9) Salarizarea coordonatorului și personalului administrativ al oficiului teritorial se efectuează din mijloacele destinate asistenței juridice garantate de stat.

[Art. 14 completat prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

[Art. 14 completat prin [Legea nr.225 din 10.12.2015](#), în vigoare 15.01.2016]

Capitolul III ASISTENȚA JURIDICĂ PRIMARĂ

Articolul 15. Asistența juridică primară

(1) Se acordă asistență juridică primară persoanelor menționate la art.6, indiferent de nivelul veniturilor lor.

(2) Poate fi acordată asistență juridică primară, în condițiile prezentei legi, de para-juriști și de asociațiile obștești specializate în acordarea de asistență juridică.

(3) Coordonarea procesului de acordare a asistenței juridice primare și organizarea controlului asupra calității serviciilor le efectuează Consiliul Național.

Articolul 16. Para-juriștii

(1) Para-juriștii activează în baza unui regulament, aprobat de Consiliul Național.

(2) Para-juriștii se pot asocia în oficii de consultanță.

(3) Instruirea para-juriștilor o efectuează Consiliul Național din contul mijloacelor bugetare și al mijloacelor provenite din alte surse neinterzise de lege, alocate în acest scop.

(4) Remunerarea para-juriștilor se efectuează de la bugetul de stat, din alte surse neinterzise de lege, în bază de contract de colaborare încheiat cu oficiul teritorial în a cărui rază de activitate se acordă serviciile.

(5) Autoritățile administrației publice locale pot asigura para-juriștii cu încăperi și mijloace tehnico-materiale necesare.

Articolul 17. Acordarea de asistență juridică primară de către asociațiile obștești

(1) Asociațiile obștești specializate în acordarea de asistență juridică sînt în drept să acorde servicii de asistență juridică primară.

(2) Consiliul Național poate încheia contracte de colaborare cu asociații obștești în vederea acordării de asistență juridică primară în condițiile prezentei legi.

(3) Statul acordă asociațiilor obștești sprijinul necesar, în condițiile [Legii cu privire la asociațiile obștești](#).

Articolul 18. Modul de acordare a asistenței juridice primare

(1) Pentru asistență juridică primară, solicitantul adresează subiecților autorizați, specificați la art.15 alin.(2), din raza domiciliului său cerere scrisă sau orală.

(2) Asistența juridică primară se acordă imediat, la momentul adresării. În cazul imposibilității de acordare imediată a asistenței, solicitantului i se va comunica data și ora audienței ce urmează să aibă loc în cel mult 3 zile de la data adresării cererii scrise sau orale.

(3) Solicitantul de asistență juridică primară are dreptul să se adreseze o singură dată în privința aceleiași probleme, cu excepția cazului în care se descoperă noi circumstanțe relevante.

(4) Dacă se constată existența unui conflict de interese, subiectul care acordă asistență juridică primară este în drept, cu acordul solicitantului, să continue acordarea acestei asistențe ori să indice posibilitățile existente pentru obținerea ei la alte organe sau de la alte persoane competente.

(5) În cazul în care, în procesul de acordare a asistenței juridice primare, se constată necesitatea acordării de asistență juridică calificată, solicitantul este informat despre condițiile beneficierii de o astfel de asistență și, la solicitare, va fi asistat la întocmirea cererii de asistență juridică calificată.

(6) Evidența asistenței juridice primare se ține într-un registru, de subiectul care o acordă, în care se înscrie numele și prenumele solicitantului, datele lui personale, adresa de la domiciliu, problema în legătură cu care a solicitat asistență juridică primară, durata audienței, rezultatul consultației acordate. Dacă solicitantul adresează cerere orală, dovada acordării asistenței juridice primare se consemnează prin semnătura lui în registru.

Capitolul IV ASISTENȚA JURIDICĂ CALIFICATĂ

Secțiunea 1

Criteriile de acordare a asistenței juridice calificate

Articolul 19. Persoanele care au dreptul la asistență juridică calificată

(1) Au dreptul la asistență juridică calificată persoanele specificate la art.6, care:

a) au nevoie de asistență juridică pe cauze penale, și interesele justiției o cer, însă nu dispun de suficiente mijloace pentru a plăti acest serviciu;

b) au nevoie de asistență juridică de urgență în cazul reținerii în cadrul unui proces penal sau al unei proceduri contravenționale;

b¹) au nevoie de asistență juridică de urgență în cazul depunerii cererii pentru aplicarea măsurilor de protecție în condițiile art.278⁶ din [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova](#) sau art.215¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova ori în cazul depunerii plângerii despre săvârșirea violenței în familie sau a unei infracțiuni privind viața sexuală;

c) au dreptul la asistență juridică obligatorie în temeiul art.69 alin.(1) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova;

d) au dreptul la asistență juridică obligatorie conform art.77 lit.a) și c) din [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova](#), precum și art.151 din Codul civil al Republicii Moldova;

e) au nevoie de asistență juridică în cauze contravenționale, civile și de contencios administrativ, însă nu dispun de suficiente mijloace pentru a plăti aceste servicii, cauzele fiind complexe din punct de vedere juridic sau procesual.

(1¹) Au dreptul la asistență juridică calificată copiii victime ale infracțiunilor, victimele violenței în familie, victimele infracțiunilor privind viața sexuală, indiferent de venituri.

(1²) La solicitarea copilului sau a autorității tutelare, copilul beneficiază de dreptul la asistență juridică calificată fără acordul părinților sau al tutorelui/curatorului.

(2) Poate fi solicitată asistență juridică calificată la orice etapă a procesului penal, iar în cauze civile, și pînă la inițierea procesului.

(3) Persoana care beneficiază de asistență juridică calificată este obligată:

a) să colaboreze cu subiectul autorizat să îi acorde o astfel de asistență;

b) să furnizeze informații veridice în cauza pentru care solicită asistență;

c) să prezinte neîntîrziat subiectului autorizat să îi acorde asistență juridică calificată sau organului care efectuează acțiuni procedurale orice informație despre modificarea circumstanțelor care au determinat acordarea asistenței juridice calificate.

[Art.19 modificat prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

[Art.19 modificat prin Legea nr.189 din 14.07.2022, în vigoare 26.07.2022]

[Art.19 modificat prin Legea nr.113 din 09.07.2020, în vigoare 07.09.2020]

[Art.19 completat prin Legea nr.112 din 09.07.2020, în vigoare 14.08.2020]

[Art.19 modificat prin [Legea nr.1 din 06.02.2020](#), în vigoare 07.04.2020]

[Art.19 modificat prin [Legea nr.238 din 08.11.2018](#), în vigoare 30.12.2018]

[Art.19 modificat prin [Legea nr.196 din 28.07.2016](#), în vigoare 16.09.2016]

[Art.19 completat prin [Legea nr.196 din 12.07.2013](#), în vigoare 02.08.2013]

[Art.19 modificat prin [Legea nr.112 din 18.05.2012](#), în vigoare 20.07.2012]

Articolul 20. Acordarea asistenței juridice calificate indiferent de nivelul veniturilor

Se acordă asistență juridică calificată indiferent de nivelul veniturilor:

a) persoanelor specificate la art.19 alin.(1) lit.b)–d), alin.(1¹) și alin.(1²);

a¹) persoanelor juridice prevăzute la art.521 alin.(2²) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova;

b) persoanelor suspectate de săvârșirea unei contravenții pentru care se prevede sancțiunea arestului contravențional;

c) persoanelor în a căror privință există riscul aplicării sancțiunii de expulzare în cadrul procedurilor contravenționale;

d) persoanelor în a căror privință se solicită înlocuirea sancțiunii amenzii sau a muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare sau cu arest contravențional;

e) persoanelor care au beneficiat de ajutor social, stabilit în conformitate cu legislația în vigoare, pe parcursul a 6 luni calendaristice anterioare lunii în care a fost depusă solicitarea.

f) victimelor infracțiunilor de tortură, ale tratamentului inuman și degradant;

g) victimelor traficului de ființe umane;

h) solicitanților de azil, în cadrul procedurii de azil;

i) străinilor, în procedurile cu privire la aplicarea sau prelungirea măsurii de plasare în custodie publică;

j) persoanelor cu dizabilități severe sau accentuate.

[Art.20 completat prin Legea nr.298 din 27.10.2022, în vigoare 01.01.2023]

[Art.20 modificat prin Legea nr.112 din 09.07.2020, în vigoare 14.08.2020]

[Art.20 completat prin [Legea nr.1 din 06.02.2020](#), în vigoare 07.04.2020]

[Art.20 completat prin [Legea nr.196 din 12.07.2013](#), în vigoare 02.08.2013]

[Art.20 în redacția [Legii nr.112 din 18.05.2012](#), în vigoare 20.07.2012]

Articolul 21. Acordarea asistenței juridice calificate în dependență de nivelul veniturilor

(1) În cazurile prevăzute la art.19 alin.(1) lit.a) și e), se acordă asistență juridică calificată persoanelor al căror venit este mai mic decât salariul minim lunar pe țară stabilit de Guvern.

(2) La calcularea venitului solicitantului de asistență juridică garantată de stat, se iau în considerare veniturile și câștigurile lunare medii din 6 luni calendaristice anterioare lunii în care a fost depusă solicitarea.

(3) Metodologia de calcul al venitului care permite acordarea asistenței juridice calificate, precum și forma declarației cu privire la venit, se aprobă de Guvern.

[Alin.(4) art.21 abrogat prin Legea nr.298 din 27.10.2022, în vigoare 01.01.2024]

(5) În vederea beneficierii de asistență juridică calificată, persoana din categoria specificată la alin.(1) prezintă declarație cu privire la venit de o formă stabilită de Guvern.

[Art.21 modificat prin Legea nr.298 din 27.10.2022, în vigoare 01.01.2024]

Articolul 22. Asistența juridică calificată gratuită parțial

(1) Se acordă asistență juridică calificată și în cazul în care persoana are un venit mai mare decât salariul minim lunar pe țară stabilit de Guvern și este capabilă să achite o parte din cheltuielile de asistență juridică. În acest caz, poate fi acordată asistență juridică calificată cu contribuția financiară a beneficiarului dacă această contribuție nu depășește posibilitățile lui financiare și materiale.

(2) Modul și condițiile de acordare a asistenței juridice calificate gratuite parțial se stabilesc de Consiliul Național.

[Art.22 modificat prin Legea nr.298 din 27.10.2022, în vigoare 01.01.2024]

Articolul 23. Restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice calificate

(1) În cazul emiterii unei hotărâri judecătorești pe cauze civile sau de contencios administrativ în folosul beneficiarului de asistență juridică calificată, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice calificate revine părții care a pierdut procesul.

(2) Beneficiarul care a obținut asistență juridică calificată în urma prezentării unor informații false sau neveridice, inclusiv despre starea sa financiară, inducând în eroare oficiul teritorial, este obligat să restituie cheltuielile de acordare a asistenței juridice.

(3) Dacă, pe parcursul procesului sau al executării hotărârii judecătorești, situația financiară s-a modificat în sensul pierderii totale sau parțiale a dreptului la asistență juridică calificată, fapt despre care nu a fost informat oficiul teritorial, persoana este obligată să restituie cheltuielile de acordare a asistenței juridice garantate de stat, suportate din momentul îmbunătățirii situației financiare a acesteia.

(4) Sumele de restituire a cheltuielilor specificate la alin.(1)–(3) se transferă în bugetul de stat.

[Art.23 modificat prin [Legea nr.1 din 06.02.2020](#), în vigoare 07.04.2020]

[Art.23 completat prin [Legea nr.225 din 10.12.2015](#), în vigoare 15.01.2016]

Articolul 23¹. Modalitatea de recuperare a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat

(1) În cazurile prevăzute la art.22 și 23, coordonatorul oficiului teritorial emite o decizie privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat, care:

a) se transmite destinatarului prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin orice alt mijloc care să asigure confirmarea primirii acesteia (e-mail, telegramă, fax etc.); sau

b) se înmânează personal destinatarului ori altor persoane, indicate la alin.(2).

(2) În cazul absenței destinatarului, decizia prevăzută la alin.(1) se înmânează unui membru adult al familiei acestuia sau rudelor, afinilor acestuia, sau unei persoane care locuiește cu destinatarul pentru a fi transmisă acestuia. Persoana care a primit decizia este responsabilă de transmiterea sau comunicarea ei neîntârziată destinatarului și răspunde pentru prejudiciile cauzate prin necomunicarea sau comunicarea tardivă a deciziei. Decizia se consideră înmănată destinatarului la data indicată în avizul de primire.

(3) Destinatarul sau persoana care a primit decizia prevăzută la alin.(1) pentru a fi transmisă destinatarului semnează și restituie avizul de primire. Refuzul de a primi decizia nu împiedică efectuarea acțiunilor ulterioare prevăzute la alin.(4)–(6).

(4) În cazul în care comunicarea deciziei conform alin.(1)–(3) nu a fost posibilă, aceasta se comunică prin publicitate, afișând concomitent un anunț la sediul oficiului teritorial emitent și pe pagina web oficială a Consiliului Național, în care se menționează că a fost emisă decizia privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat pe numele destinatarului. Decizia se consideră a fi comunicată după expirarea a 15 zile de la data afișării anunțului.

(5) Persoana vizată în decizia prevăzută la alin.(1) achită suma cheltuielilor datorată la bugetul de stat și prezintă oficiului teritorial dovada achitării acesteia, în termen de 30 de zile de la data:

a) indicată în avizul de primire;

b) de confirmare a transmiterii deciziei;

c) de comunicare a deciziei prin publicitate.

(6) După expirarea termenului prevăzut la alin.(5), suma cheltuielilor datorată în baza deciziei este scadentă și, în cazul în care nu a fost achitată benevol, se execută în conformitate cu procedura de executare a creanțelor bănești bazată pe dispoziții de drept public, aprobată de Guvern.

(7) Decizia prevăzută la alin.(1) poate fi contestată direct în instanța de judecată, conform [Codului administrativ](#).

[Art.23¹ în redacția Legii nr.6 din 02.02.2023, în vigoare 14.02.2023]

[Art.23¹ modificat prin [Legea nr.155 din 15.07.2022](#), în vigoare 05.09.2022]

[Art.23¹ modificat prin [Legea nr.1 din 06.02.2020](#), în vigoare 07.04.2020]

[Art.23¹ introdus prin [Legea nr.225 din 10.12.2015](#), în vigoare 15.01.2016]

Articolul 24. Temeiurile refuzului de acordare a asistenței juridice calificate

(1) Persoanelor specificate în prezenta secțiune nu li se acordă asistență juridică calificată dacă:

a) cererea de acordare a asistenței juridice este vădit nefondată;

b) nu dispun de dreptul pentru a cărui apărare solicită asistență juridică, fapt ce rezultă din documentele prezentate;

[Lit.c) exclusă prin [Legea nr.112 din 18.05.2012](#), în vigoare 20.07.2012]

d) au posibilitatea să acopere integral cheltuielile de acordare a serviciilor juridice din contul patrimoniului lor, cu excepția bunurilor care, conform legislației în vigoare, nu pot fi urmărite;

e) solicitantul deja beneficiază în aceeași cauză de asistență juridică calificată garantată de stat sau de asistență juridică acordată de un avocat în bază de contract, cu excepția cazului de înlocuire a apărătorului conform art.70 din Codul de procedură penală nr.122/2003.

(1¹) Acordarea de asistență juridică calificată în cauze contravenționale, civile și de contencios administrativ se refuză dacă:

a) cererea de acordare reiese din activitatea comercială a solicitantului;

b) valoarea acțiunii este mai mică de 1/2 din salariul minim lunar pe țară stabilit de Guvern;

c) solicitantul deja beneficiază în aceeași cauză de asistență juridică calificată garantată de stat sau de asistență juridică acordată de un avocat în bază de contract;

d) cererea se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale;

e) cererea se referă la încălcarea dreptului de vecinătate, cu excepția cazurilor în care se referă la înlăturarea pericolului de prăbușire, la respectarea distanței pentru construcții, la litigiile privind hotarul.

(2) Refuzul de acordare a asistenței juridice calificate trebuie să fie motivat și poate fi contestat direct în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile [Codului administrativ](#), fără respectarea procedurii prealabile.

[Art.24 modificat prin [Legea nr.298 din 27.10.2022](#), în vigoare 25.11.2022]

[Art.24 modificat prin [Legea nr.155 din 15.07.2022](#), în vigoare 05.09.2022]

[Art.24 modificat prin [Legea nr.112 din 18.05.2012](#), în vigoare 20.07.2012]

Secțiunea a 2-a

Modul de acordare a asistenței juridice calificate

Articolul 25. Cererea de acordare a asistenței juridice calificate

(1) Cererea de acordare a asistenței juridice calificate se înaintează de persoana care întrunește condițiile specificate la art.19.

(2) Cererea de acordare a asistenței juridice calificate se întocmește după un model aprobat de Consiliul Național.

(3) Persoanele menționate la art.19 alin.(1) lit.a) și e) trebuie să anexeze la cerere o declarație cu privire la venit pentru a beneficia de asistență juridică garantată de stat.

(3¹) La depunerea cererii, persoana care solicită asistență juridică calificată trebuie să își dea consimțământul în scris pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu [Legea nr.133 din 8 iulie 2011](#) privind protecția datelor cu caracter personal, în scopul verificării veniturilor acestuia de către coordonatorii oficiilor teritoriale ale Consiliului Național.

(3²) La depunerea cererii, în cazurile prevăzute la art.22 și art.23 alin.(2) și (3), persoanele care solicită asistență juridică calificată trebuie să își asume în scris obligația de restituire a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat.

(4) Cererea de acordare a asistenței juridice calificate poate fi prezentată oficiului teritorial și de rudele sau de reprezentanții solicitantului, personal ori prin poștă.

[Art.25 completat prin [Legea nr.225 din 10.12.2015](#), în vigoare 15.01.2016]

Articolul 26. Înaintarea cererii sau solicitării de acordare a asistenței juridice calificate

(1) În cazul prevăzut la art.19 alin.(1) lit.a), solicitantul asistenței juridice calificate poate să depună cerere la oficiul teritorial, la organul de urmărire penală sau la instanța judecătorească. Organul de urmărire penală sau instanța judecătorească va remite oficiului teritorial, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării, cererea și documentele anexate. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial și se aduce la cunoștință solicitantului în cel mult 3 zile lucrătoare, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.

(2) În cazul prevăzut la art.19 alin.(1) lit.b), persoana care a efectuat reținerea solicită în termen de

o oră oficiului teritorial numirea unui avocat de serviciu. Coordonatorul oficiului teritorial va desemna avocatul de serviciu și va aduce numele avocatului la cunoștință persoanei sau organului care a efectuat reținerea, în decursul a 3 ore din momentul recepționării solicitării de numire a avocatului de serviciu.

(3) În cazurile prevăzute la art.19 alin.(1) lit.c) și d), oficiului teritorial i se prezintă solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței judecătorești privind numirea apărătorului, fără a fi necesară înaintarea cererii prevăzute la art.25. Decizia coordonatorului oficiului teritorial privind acordarea asistenței juridice calificate se aduce la cunoștință solicitantului în decursul unei zile lucrătoare din momentul emiterii, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.

(3¹) În cazul prevăzut la art.19 alin.(1¹), copilul victimă a infracțiunii sau reprezentantul legal al acesteia și victima violenței în familie pot să depună cerere la oficiul teritorial, la organul de urmărire penală sau la instanța judecătorească. Organul de urmărire penală sau instanța judecătorească va remite cererea și documentele anexate oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial și se aduce la cunoștință solicitantului în cel mult 3 zile lucrătoare, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.

(4) În cazul prevăzut la art.19 alin.(1) lit.e), solicitantul asistenței juridice calificate prezintă oficiului teritorial o cerere cu respectarea prevederilor art.25. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate se adoptă de către coordonatorul oficiului teritorial și se comunică solicitantului în decursul a 3 zile lucrătoare, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.

[Art.26 completat prin [Legea nr.1 din 06.02.2020](#), în vigoare 07.04.2020]

[Art.26 modificat prin [Legea nr.196 din 28.07.2016](#), în vigoare 16.09.2016]

[Art.26 completat prin [Legea nr.196 din 12.07.2013](#), în vigoare 02.08.2013]

Articolul 27. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate

(1) Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate va conține:

- a) data și locul emiterii;
- b) numele și prenumele persoanei care a emis-o;
- c) denumirea organului emitent;
- d) numele și prenumele solicitantului;
- e) forma asistenței juridice solicitate;
- f) temeiurile de acordare sau refuzul de a acorda asistență juridică calificată;
- g) numele, prenumele, coordonatele avocatului desemnat să acorde asistență juridică calificată;
- h) modul și termenul de contestare a deciziei;
- i) altă informație relevantă.

(2) La numirea avocatului, coordonatorul oficiului teritorial va ține cont de cererea solicitantului privind desemnarea unui anumit avocat, gradul lui de antrenare în executarea unor alte decizii privind acordarea asistenței juridice calificate, precum și de alte circumstanțe relevante.

(3) Drepturile și obligațiile avocatului care acordă asistență juridică calificată se atestă prin decizie privind acordarea de asistență juridică, emisă în condițiile prezentei legi.

(4) Avocatul desemnat să acorde asistență juridică calificată pe o anumită cauză poate fi înlocuit, prin decizie a coordonatorului oficiului teritorial, în următoarele cazuri:

- a) la cererea scrisă, întemeiată, a solicitantului de asistență juridică calificată;
- b) la cererea scrisă, întemeiată, a avocatului care acordă asistență juridică calificată;
- c) în cazul depistării unui conflict de interese sau unor alte circumstanțe în a căror virtute avocatul desemnat nu poate acorda asistență juridică calificată pe o anumită cauză.

Articolul 28. Asistența juridică de urgență

(1) În cazul în care persoana necesită asistență juridică de urgență, în conformitate cu art.19 alin.(1) lit.b), la solicitarea persoanei sau a organului care a efectuat reținerea, oficiul teritorial este obligat să acorde asistență juridică de urgență prin numirea unui avocat de serviciu. Oficiul teritorial poate delega funcția de numire a avocaților de serviciu în alte localități decât cele de reședință, altor

persoane, informînd despre acest fapt instanțele judecătorești, organele de urmărire penală, alte autorități interesate.

(1¹) În cazul în care persoana necesită asistență juridică de urgență, în conformitate cu art.19 alin.(1) lit.b¹), la solicitarea persoanei sau a organului care a fost sesizat cu referire la săvârșirea violenței în familie sau a infracțiunii privind viața sexuală, oficiul teritorial este obligat să acorde asistență juridică de urgență prin numirea unui avocat de serviciu din lista avocaților specializați în asistența victimelor.

(2) Avocatul înscris în lista avocaților care acordă asistență juridică calificată, prevăzută la art.33, este înscris în lista avocaților de serviciu, dacă și-a dat acordul, care poate fi pentru cel puțin o lună, și exprimă disponibilitatea de a fi numit în calitate de avocat de serviciu în orice timp în decursul a 24 de ore.

(3) Fiecare oficiu teritorial dispune de o listă proprie a avocaților de serviciu.

(4) Solicitarea de a numi un avocat de serviciu va fi prezentată oficiului teritorial în scris, inclusiv prin fax, sau la telefon.

(5) Avocatul de serviciu acordă asistență juridică:

a) în perioada reținerii persoanei;

b) în procesul de depunere și examinare a cererii privind aplicarea măsurilor de protecție în condițiile art.278⁶ din [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova](#) sau art.215¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova;

c) la etapa depunerii plîngerii și a acțiunilor procesuale efectuate cu participarea victimei violenței în familie sau a infracțiunii privind viața sexuală.

[Art.28 modificat prin Legea nr.113 din 09.07.2020, în vigoare 07.09.2020]

Secțiunea a 3-a

Subiecții autorizați să acorde asistență juridică calificată

[Denumirea modificată prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

Articolul 29. Acordarea de către avocați a asistenței juridice calificate

(1) Asistența juridică calificată se acordă de către avocați publici și avocați care acordă asistență juridică la cerere.

(2) Selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice calificate se efectuează în bază de concurs, organizat de Consiliul Național.

(3) Criteriile de selectare a avocaților pentru acordarea asistenței juridice calificate se stabilesc de Consiliul Național în coordonare cu Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

(4) Pentru asigurarea acordării asistenței juridice calificate, oficiul teritorial încheie, cu avocatul public sau cu avocatul care urmează să acorde astfel de servicii la cerere, contract după modelele aprobate de Consiliul Național.

(5) În contractul menționat la alin.(4), se stipulează obligația avocatului în vederea acordării de asistență juridică, modul și condițiile exercitării acestei obligații, dreptul statului de a exercita controlul asupra calității serviciilor acordate.

(6) Consiliul Național organizează cursuri de instruire inițială și de instruire continuă pentru avocații autorizați să acorde asistență juridică calificată, inclusiv prin intermediul Institutului Național al Justiției.

(7) Avocații care acordă asistență juridică calificată activează în baza standardelor de calitate și normelor privind volumul de lucru stabilite de Consiliul Național, beneficiază de garanțiile de independență prevăzute în [Legea cu privire la avocatură](#).

Articolul 30. Avocatul public

(1) În localitatea de reședință a oficiului teritorial, asistența juridică calificată este acordată, de regulă, de către avocați publici. În caz de necesitate, Consiliul Național poate selecta avocați publici și pentru alte localități.

(2) Avocatul public activează în baza Regulamentului de activitate al avocaților publici, aprobat de

Consiliul Național.

(3) Avocatul public activează în birou individual sau în birou asociat de avocați constituit în conformitate cu [Legea cu privire la avocatură](#).

Articolul 31. Avocatul care acordă asistență juridică la cerere

(1) Avocatul care acordă asistență juridică la cerere este persoana care, în condițiile [Legii cu privire la avocatură](#), a obținut dreptul de a practica activitate de avocat și care poate fi solicitată să acorde asistență juridică calificată din contul mijloacelor destinate acordării asistenței juridice garantate de stat.

(2) Avocatul care dorește să fie înscris în lista avocaților care acordă asistență juridică la cerere va depune actele necesare la Consiliul Național.

(3) Oficiul teritorial încheie contracte cu avocații înscriși în lista avocaților care acordă asistență juridică la cerere în conformitate cu art.29 alin.(4). Pot fi încheiate astfel de contracte cu avocații care activează în birouri individuale sau în birouri asociate.

Articolul 31¹. Avocatul desemnat de oficiul teritorial

(1) În cazul în care în circumscripția unei judecătoria nu activează avocați înscriși în lista avocaților care acordă asistență juridică la cerere sau cei înscriși nu pot răspunde solicitării, oficiul teritorial desemnează din oficiu un avocat din rândul celor care nu sînt înscriși în lista avocaților care acordă asistență juridică la cerere, al cărui birou își are sediul în raza de activitate a oficiului teritorial respectiv.

(2) Avocatul desemnat în condițiile alin.(1) este obligat să acorde asistență juridică calificată în volumul solicitat, dar care nu poate depăși 120 de ore pe an, beneficiind de remunerare în aceleași condiții ca și avocații care acordă asistență juridică la cerere.

[Art.31¹ introdus prin [Legea nr.306-XVI din 25.12.2008](#), în vigoare 13.02.2009]

Articolul 32. Remunerarea pentru acordarea asistenței juridice calificate

(1) Pentru acordarea asistenței juridice calificate, avocatul este remunerat conform clauzelor contractului prevăzut la art.29 alin.(4).

(2) Avocatul public primește remunerație fixă.

(3) Avocatul care acordă asistență juridică la cerere primește remunerație stabilită pentru fiecare caz aparte, potrivit tarifelor aprobate de Consiliul Național.

Articolul 33. Lista avocaților

(1) Consiliul Național elaborează și ține lista avocaților publici și lista avocaților care acordă asistență juridică la cerere în raza de activitate a oficiilor teritoriale. Listele se actualizează semestrial și sunt făcute publice pe pagina web oficială a Consiliului Național.

(2) Oficiul teritorial elaborează și actualizează lunar lista avocaților de serviciu și graficul lor de activitate, care se aduc la cunoștință instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală, altor autorități interesate.

[Art.33 modificat prin [Legea nr.298 din 27.10.2022](#), în vigoare 25.11.2022]

Articolul 34. Registrul serviciilor acordate și dările de seamă

(1) Avocatul care acordă asistență juridică calificată are obligația de a păstra probele scrise ale tuturor acțiunilor efectuate în baza cazului repartizat sau în legătură cu el.

(2) Avocatul are obligația de a ține registrul serviciilor acordate în care se înscriu datele de identificare a persoanei care solicită asistență juridică, acțiunile procesuale efectuate, indicîndu-se data, locul, părțile, alte informații relevante, numărul de ore în care s-au efectuat acțiunile, alte mențiuni importante. Avocatul este obligat să înscrie în registru toate acțiunile în cel mult 3 zile lucrătoare de la efectuarea lor.

(3) Forma registrului și durata păstrării informației sînt stabilite de Consiliul Național.

(4) La cererea oficiului teritorial, avocatul prezintă dare de seamă despre activitatea desfășurată, în forma stabilită de Consiliul Național.

Articolul 35. Acordarea asistenței juridice calificate de către asociațiile obștești

(1) Asociațiile obștești sînt în drept să acorde asistență juridică calificată, cu excepția reprezentării în cadrul procesului penal și contravențional.

(2) Prin intermediul oficiilor teritoriale, Consiliul Național poate încheia contracte cu asociații obștești în vederea acordării asistenței juridice calificate în condițiile prezentei legi.

Articolul 36. Asigurarea calității asistenței juridice calificate

(1) Consiliul Național asigură calitatea asistenței juridice calificate prin monitorizare, prin solicitarea și verificarea informațiilor de la oficiile teritoriale despre volumul și tipul asistenței juridice acordate, prin examinarea plîngerilor parvenite de la beneficiarii de asistență juridică calificată și de la alte instituții interesate, prin controlul calității serviciilor.

(2) Controlul calității asistenței juridice este efectuat în modul și în termenele stabilite de Consiliul Național.

(3) Consiliul Național monitorizează, cu participarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova, procesul de acordare a asistenței juridice calificate de către avocați. Datele obținute în urma monitorizării și controlului se remit Uniunii Avocaților din Republica Moldova și pot servi drept temei pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare prevăzute în [Legea cu privire la avocatură](#).

(4) Acordarea de asistență juridică necalitativă poate servi drept temei de reziliere a contractelor prevăzute la art.29 alin.(4) și la art.35 alin.(2).

Capitolul IV¹

MEDIEREA GARANTATĂ DE STAT

[Capitolul IV¹ introdus prin Legea nr.395 din 15.12.2023, în vigoare 29.06.2024]

Secțiunea 1

Criteriile de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

Articolul 36¹. Condițiile de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

(1) Serviciile de mediere garantată de stat se acordă persoanelor al căror venit este mai mic decât salariul minim lunar pe țară stabilit de Guvern, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2).

(2) Serviciile de mediere garantată de stat se acordă indiferent de nivelul venitului:

a) minorilor;

b) persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani;

c) persoanelor cu dizabilitate severă sau accentuată.

(3) În cauzele penale, serviciile de mediere garantată de stat se acordă în cazul îndeplinirii următoarelor condiții cumulative:

a) este posibilă împăcarea în conformitate cu art.109 din [Codul penal nr.985/2002](#) și cu art.276 din Codul de procedură penală nr.122/2003;

b) fapta nu constituie recidivă, cu excepția cazurilor în care este săvârșită de persoanele prevăzute la alin.(2) din prezentul articol;

c) este îndeplinită condiția prevăzută la alin.(1) sau (2) din prezentul articol.

(4) În cauzele contravenționale, serviciile de mediere garantată de stat se acordă în cazul îndeplinirii următoarelor condiții cumulative:

a) este posibilă împăcarea în conformitate cu art.26 lit.c) și c¹), precum și cu art.29 din [Codul contravențional nr.218/2008](#);

b) este îndeplinită condiția prevăzută la alin.(1) sau (2) din prezentul articol.

(5) În cauzele civile, serviciile de mediere garantată de stat se acordă în cazul îndeplinirii următoarelor condiții cumulative:

a) părțile pot dispune soluționarea prin tranzacție a litigiului civil, în condițiile legii;

b) este îndeplinită condiția prevăzută la alin.(1) sau (2).

Articolul 36². Calcularea venitului solicitantului serviciilor de mediere garantată de stat

Calcularea venitului persoanei care solicită acordarea serviciilor de mediere garantată de stat este realizată în conformitate cu metodologia de calcul al venitului în scopul acordării asistenței juridice garantate de stat.

Secțiunea a 2-a

Modul de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

Articolul 36³. Persoanele care pot solicita acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

Acordarea serviciilor de mediere garantată de stat poate fi solicitată de către:

- a) persoana recunoscută în calitate de bănuțit, învinuit sau inculpat;
- b) persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional;
- c) victimă, partea vătămată sau partea civilă;
- d) reclamant, pârât sau intervenientul principal.

Articolul 36⁴. Cererea de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

(1) Cererea de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat se înaintează de persoana care întrunește condițiile prevăzute la art.36¹ și 36³.

(2) Cererea de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat se întocmește după un model aprobat de Consiliul Național.

(3) La cerere se anexează:

- a) actul prin care organul de urmărire penală sau instanța de judecată a dispus remiterea cauzei spre mediere;
- b) declarația-tip cu privire la venituri, conform modelului aprobat de Guvern, cu excepția cazurilor prevăzute la art.36¹ alin.(2);
- c) copia certificată de pe actele care atestă faptul că persoana întrunește condițiile prevăzute la art.36¹ alin.(2), după caz;
- d) actele care confirmă împuternicirile reprezentantului, după caz.

(4) Prevederile art.25 alin.(3¹)–(4) se aplică în mod corespunzător și în cazul cererii de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat.

Articolul 36⁵. Înaintarea cererii de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

(1) Cererea de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat se depune la oficiul teritorial, conform competenței teritoriale.

(2) În cauzele penale sau contravenționale, cererea se depune nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data remiterii cauzei spre mediere.

Articolul 36⁶. Decizia privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

(1) Coordonatorul oficiului teritorial, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării cererii, emite decizia privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat. Decizia se aduce imediat la cunoștința solicitantului, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.

(2) Prevederile art.27 se aplică în mod corespunzător și în cazul acordării serviciilor de mediere garantată de stat.

Articolul 36⁷. Temeiurile refuzului în acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

Prevederile art.24 alin.(1) și (2) se aplică în mod corespunzător și pentru refuzul în acordare a serviciilor de mediere garantată de stat.

Articolul 36⁸. Recuperarea cheltuielilor pentru acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

Prevederile art.23 alin.(2) și (3) și ale art.23¹ se aplică în mod corespunzător și în cazul recuperării

cheltuielilor pentru acordarea serviciilor de mediere garantată de stat.

Secțiunea a 3-a

Subiecții autorizați să acorde servicii de mediere garantată de stat

Articolul 36⁹. Mediatorul care acordă servicii de mediere garantată de stat

(1) Mediatorul care acordă servicii de mediere garantată de stat este persoana care, în condițiile [Legii nr.137/2015](#) cu privire la mediere, a obținut dreptul de a practica activitate de mediator, a fost selectată și înscrisă în lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat și poate fi solicitată să acorde astfel de servicii.

(2) Selectarea mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat se efectuează prin hotărâre a Consiliului Național, în baza unei cereri înaintate de către mediator Consiliului Național, în care se indică localitatea de activitate a mediatorului și la care se anexează copia buletinului de identitate și copia atestatului de mediator. Copiile documentelor sunt legalizate notarial sau sunt prezentate împreună cu documentele originale pentru a verifica veridicitatea lor.

(3) Pentru asigurarea acordării serviciilor de mediere garantată de stat, oficiul teritorial încheie cu mediatorul selectat un contract, după modelul aprobat de Consiliul Național.

(4) În contractul menționat la alin.(3) se stipulează obligația mediatorului de a acorda serviciile de mediere garantată de stat, modul și condițiile exercitării acestei obligații, precum și dreptul statului de a exercita controlul asupra calității serviciilor acordate.

(5) Mediatorii care au încheiat contracte cu oficiul teritorial sunt înscrși în lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat, conform razei de activitate a oficiului teritorial.

(6) Mediatorii care acordă servicii de mediere garantată de stat activează în baza standardelor de calitate și a normelor privind volumul de lucru stabilite de Consiliul Național.

Articolul 36¹⁰. Lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat

Consiliul Național întocmește și ține lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat în raza de activitate a oficiilor teritoriale. Lista se actualizează semestrial și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Național.

Articolul 36¹¹. Remunerarea pentru acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

(1) Pentru acordarea serviciilor de mediere garantată de stat, mediatorul este remunerat conform clauzelor contractului menționat la art.36⁹ alin.(3).

(2) Mediatorul care acordă servicii de mediere garantată de stat primește remunerație stabilită pentru fiecare caz aparte, potrivit tarifelor aprobate de Consiliul Național.

Articolul 36¹². Dosarul și registrul cauzei de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat

(1) Mediatorul care acordă servicii de mediere garantată de stat este obligat să păstreze dosarul cauzei pentru o perioadă de 4 ani. Dosarul cauzei, în funcție de etapa la care încetează procesul de mediere, cuprinde următoarele acte:

- a) cererea de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat;
- b) contractul de mediere;
- c) registrul cauzei;
- d) tranzacția;
- e) procesul-verbal de încetare a cauzei;
- f) raportul scris al mediatorului privind măsurile aplicate și rezultatul medierii.

(2) Registrul cauzei se întocmește și se păstrează de către mediator și conține, în mod obligatoriu, informații despre data, durata, locul unde a avut loc ședința de mediere și semnăturile participanților la ședința de mediere.

(3) Modelul registrului este aprobat de către Consiliul Național.

(4) La cererea oficiului teritorial, mediatorul prezintă dare de seamă despre activitatea desfășurată, în forma stabilită de Consiliul Național.

Articolul 36¹³. Asigurarea calității serviciilor de mediere garantată de stat

(1) Consiliul Național asigură calitatea serviciilor de mediere garantată de stat prin monitorizare, prin solicitarea și verificarea informațiilor de la oficiile teritoriale, prin examinarea plângerilor parvenite de la beneficiarii de servicii de mediere garantată de stat, precum și de la instituțiile interesate.

(2) Controlul calității serviciilor de mediere garantată de stat este efectuat în modul și în termenele stabilite de Consiliul Național.

(3) Consiliul Național, cu participarea Consiliului de Mediere, monitorizează procesul de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat de către mediatori. Datele obținute în urma monitorizării și controlului se remit Consiliului de Mediere și pot servi drept temei pentru sesizare în sensul art.19 alin.(3) din [Legea nr.137/2015](#) cu privire la mediere.

(4) Acordarea necalitativă a serviciilor de mediere garantată de stat poate constitui temei de rezoluțiune a contractului menționat la art.36⁹ alin.(3).

Capitolul V
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 37.

(1) Prezenta lege intră în vigoare pe măsura creării condițiilor necesare, dar nu mai târziu de 1 iulie 2008, cu excepția art.19 alin.(1) lit.e), care intră în vigoare la 1 ianuarie 2012.

(2) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, entitățile prevăzute la art.11 alin.(2) vor desemna membrii Consiliului Național, iar în termen de 10 zile de la data desemnării tuturor membrilor, Ministerul Justiției va convoca prima ședință a consiliului.

(3) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Ministerul Justiției va elabora și va aproba Regulamentul Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

(4) Consiliul Național va elabora și va adopta actele necesare executării prezentei legi pînă la inițierea acordării de asistență juridică garantată de stat.

(5) În termen de 6 luni de la data publicării, Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri de aducere a legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 26 iulie 2007.

Nr.198-XVI.